

BJARKØY KOMMUNE
Ordføreren

Olje- og Energidepartementet
Postboks 8148, dep
0033 OSLO

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
01 / 2498 - 292	
DATO - 1 OKT. 2003	
AN 631	EKSP.

Bjarkøy, 29.09.03

Saksnr.
00517/03

Arkivkode
K52

Saksb/dir.tlf.
TM/77 04 85 10

Deres ref.

**UTTALELSE TIL UTREDNINGEN AV KONSEKVENSER VED HELÅRIG
PETROLEUMSVIRKSOMHET I OMRÅDET LOFOTEN - BARENTSHAVET**

1. Bjarkøy formannskap har gitt sin tilslutning til uttalelse vedtatt i Harstad kommunestyre den 28. august i år, og til vedtak gjort av Sør- Troms Regionråd den 10. september i år.
2. I denne forbindelse ser Bjarkøy formannskap det som svært viktig at oljeberedskapen blir styrket, slik at nødvendige hensyn til sikkerhet, beredskap og miljø blir ivaretatt.
3. En ser det også som en forutsetning at virksomheten blir i samvirke med fiskerinæringen og dens interesser.

Med hilsen

Trond Markussen
Ordfører

Vedlegg:

Vedtak fattet av Sør- Troms Regionråd
Vedtak fattet av Harstad kommunestyre

Sør-Troms Regionråd og Utredningen Lofoten – Barentshavet

Vedtak i sak 22/03 – høringsuttalelse til olje- og energidepartementets utredning av konsekvenser av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten – Barentshavet (ULB):

1. Regionrådet slutter seg til uttalelsen vedtatt i Harstad kommunestyre 28.august i år.
2. Regionrådet vil i tillegg peke på den betydning en jevn og balansert petroleumsvirksomhet har for Sør-Troms (Skånland, Kvæfjord, Ibestad, Bjarkøy og Harstad) som utgjør en felles arbeidsmarkedsregion (32.000 innbyggere). En styrking av oljemiljøet i Harstad vil ha positive ringvirkninger i hele regionen.
3. Regionrådet viser til temarapport 9 – A (Beskrivelse av samfunnsmessige forhold i planområdet utført av Agenda Utredning & Utvikling AS). I denne fremgår det blant annet at befolkningsutviklingen i regionen i aldersgruppen 20 – 44 år viser en betydelig nedgang. Dette understreker med all mulig tydelighet viktigheten av nye vekstimpulser og nye arbeidsplasser i årene fremover. Petroleumsvirksomhet er en av flere nødvendige vekstimpulser skal ytterligere fraflytting og sentralisering unngås.
4. I Nordre Nordland/Sør-Troms er det et voksende samarbeid både innenfor privat og offentlig sektor. Hålogaland er en fellesbetegnelse for regionene Ofoten, Sør-Troms, Lofoten og Vesterålen. Til sammen bor det 116.000 mennesker i Hålogaland.
5. Leteboring og mulige drivverdige funn i Nordland VI, Nordland VII og Troms II - i tillegg til Barentshavet, vil åpne nye muligheter for Hålogaland. En forutsetning for slik virksomhet er samvirke med fiskerinæringen og nødvendige hensyn til sikkerhet, beredskap og miljø.
6. Regionrådet vil understreke at Harstad er den byen i Nord-Norge som har mest petroleumsrelatert virksomhet. Troms fylkeskommune og Harstad kommune har i fellesskap som erklært mål å styrke og videreutvikle Harstads rolle som oljeby innen ledelse, leting og drift.

Uttalelsen ble enstemmig vedtatt av regionrådet på møte i Harstad 10.september 2003

Ordfører Halvar Hansen i Harstad, ordfører Svein Berg i Skånland, ordfører Trond Markussen i Bjarkøy, ordfører Arne Ekman i Ibestad og ordfører Asbjørn Olafson i Kvæfjord.

Høringsuttalelse til Olje- og energidepartementets "Utredning av konsekvenser av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten – Barentshavet", datert juli 2003, fra kommunestyret i Harstad

Kommunestyret i Harstad mener "Utredning av konsekvenser av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten – Barentshavet (ULB)" er et godt grunnlagsdokument og en nyttig gjennomgang og kunnskapsoppdatering. Kommunestyret kan ikke se at utredningen med sine delrapporter avdekker nye problemer eller risikofaktorer som skulle tilsi ytterligere letestans. Det er et viktig grunnlagsdokument for synliggjøring av utfordringene innen miljøteknologisk næringsutvikling. Det veletablerte og kompetente oljemiljøet i Harstad – som teller i overkant av 200 arbeidsplasser - er helt avhengig av å få tilført nye arbeidsoppgaver i årene fremover skal det styrkes og videreutvikles. En jevn og balansert letevirksomhet/ressurskartlegging av sokkelen utenfor Nord-Norge (Helgeland – Barentshavet) er svært viktige bidrag i så måte.

1. Forutsetninger

Det er bred og tverrpolitisk enighet om at petroleumsvirksomhet i nord må bygge på følgende forutsetninger:

- Best mulig teknologi og prosedyrer med sikte på å forebygge ulykker, uhell og utslipp.
- En best mulig oljevernberedskap.
- Nullutslipp til sjø kombinert med andre miljöhensyn, bl.a. lavest mulig klimagass-utslipp.
- Sameksistens med fiskerinæringen og andre brukere av havet.
- En mulighet for miljøteknologisk næringsutvikling som kommer regionen til gode

Kommunestyret finner grunn til å minne om at Norge har vært olje- og gassnasjon i nærmere 40 år. Næringen er særdeles viktig for nasjonen og representerer over 20 prosent av vårt brutto nasjonalprodukt, over 30 prosent av statens årlige inntekter og ca 45 prosent av vår eksportverdi. Skal vi unngå å forvitte som olje- og gassnasjon slik det er beskrevet i St.meld. nr. 38 (2001-2002) Om olje- og gassvirksomheten, må oljeindustrien gis tilgang til nye letearealer. I all hovedsak befinner disse seg i nord.

Leteboringen i nord startet allerede i 1980 og til sammen 61 brønner er boret i Barentshavet i perioden frem til 2001 uten uhell eller alvorlige konflikter av noe slag. Utenfor Nord-Norge er to felt satt i produksjon. Det er Norne utenfor Helgeland (driftes fra Harstad) og Snøhvit utenfor Hammerfest (i produksjon fra 2006).

Vi har med andre ord en bred erfaringsbakgrunn fra Nordsjøen, Norskehavet og Barentshavet. Olje- og gassvirksomhet til havs vil aldri – i likhet med mye annet i det moderne samfunn - bli 100 prosent risikofri, men teknologi og miljøstandardene har utviklet seg kraftig i løpet av disse årene. Risikonivået er akseptabelt. Fordelene og mulighetene er langt større enn mulige ulemper og problemer.

2. Forholdet til fiskerinæringen

I Nord-Norge er forholdet til fiskerinæringen/havbruk særdeles viktig. Derfor var og er sameksistens en viktig forutsetning. Kommunestyret i Harstad mener slik sameksistens er fullt mulig å få til. Det bekreftes både gjennom erfaring og de siste utredningene.

Viser i den forbindelse til vedlegg 1 i Sammendragsrapporten. Den bredt sammensatte arbeidsgruppen for vurdering av sameksistens mellom petroleumsnæringen og fiskerinæringen har som hovedkonklusjon at sameksistens er mulig de fleste steder i området Lofoten – Barentshavet.

Kommunestyret i Harstad kan på denne bakgrunn ikke se at det er nødvendig å opprette spesielle petroleumsfrie soner. Slike vil begrense handlefriheten i ressurskartleggingen. Norge trenger å vite hva nordnorsk sokkel skjuler av mulige petroleumsreserver. Det bør derfor tillates leteboring i alle områder som er geologisk interessante og som myndighetene åpner gjennom konsesjonssystemet. Praktiske løsninger som sikrer sameksistens med fiskerinæringen må etableres der dette er nødvendig. Dette må skje i nært samarbeid med fiskeriorganisasjonene.

2.1. Nordnorsk ordføreropprop om sameksistens

I forbindelse med debatten tidligere i år rundt en mulig sameksistensavtale mellom Norges Fiskarlag og Oljeindustriens Landsforening (OLF) sluttet 31 nordnorske kystordførere (se listen under) og samtlige fylkesordførere/fylkesrådsleder i landsdelen seg til dette oppropet. Det vitner om enighet både om virkelighetsbeskrivelsen i nord og om noen viktige overordnede mål og prinsipper:

- Undertegnede fylkesrådsleder, fylkesordførere og ordførere i Nord-Norge er meget tilfreds med at det er etablert kontakt og dialog mellom oljeindustrien og Norges Fiskarlag. Vi håper denne kontakten fører til undertegning av en sameksistensavtale.
- Det er bred enighet i landsdelen om at problemstillingen ikke er olje, fisk eller miljø. Det er fullt mulig å ivareta alle hensyn. Det viser erfaringene etter over 20 år med leteboring i Barentshavet. Snøhvit-prosjektet og de hensyn som der er tatt viser at sameksistens er mulig også ved utbygging og drift.
- Det skal stilles strenge krav til oljeindustrien hva gjelder sikkerhet, beredskap og miljø. Nullutslipp er ett av dem. Det har da også oljeindustrien akseptert.
- Olje- og gassvirksomhet vil gi Nord-Norge et nytt bein å stå på. De tradisjonelle næringene vil ikke alene makte det som nå er utfordring nummer en nemlig å skape flere kompetansearbeidsplasser for ungdom.

Pr. 16.juni 2003 med tilslutning fra ordførerne i:

Nordland:

Alstahaug, Bodø, Vågan, Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland, Øksnes, Narvik, Evenes, Ballangen, Tjeldsund, Tysfjord

Troms:

Harstad, Skånland, Ibestad, Kvæfjord, Bjarkøy, Lenvik, Balsfjord, Tromsø, Skjervøy

Finnmark:

Alta, Hammerfest, Lebesby, Hasvik, Båtsfjord, Porsanger, Vadsø, Kvalsund

Fylkesrådslederen i Nordland, fylkesordføreren i Troms, fylkesordføreren i Finnmark

3. Harstad som nordnorsk oljesenter

Det er med stor tilfredshet kommunestyret registrerer at det i ULBs sammendragsrapport (side 52) står dette:

"Harstad er den byen i Nord-Norge som i dag har mest petroleumsrelatert virksomhet. Det er således naturlig at den situasjon vil styrkes ved eventuell helårig petroleumsvirksomhet i området."

At Harstad har et veletablert oljemiljø på høyt faglig nivå innen ledelse, leting og drift dokumenteres også i delutredning 9-a (samfunnsbeskrivelse) utført av Agenda/NORUT. Vår kommune har med bakgrunn i vedtak i Stortinget så langt tilbake som på 1970-tallet, vært nordnorsk oljesenter siden letevirksomheten startet her i 1980.

Dette har vi klare ambisjoner om å videreutvikle og styrke, men det forutsetter at selskapene som vil satse i nord tilføres nye og utfordrende arbeidsoppgaver. Fordi så mange i Harstad (geologer/geofysikere) arbeider med utforskning vil fortsatt letestans kunne føre til forvitring og utarming av fagmiljøet.

Vi finner grunn til å minne om at det var Statoils letemiljø i Harstad som "fant" så vel Norne som Snøhvit.

Konsernsjef Olav Fjell i Statoil har i et svar til ordføreren i Harstad datert 6.januar 2003 skrevet dette:

"Statoil vil legge aktiviteter som er knyttet opp mot Norne, nordlige del av Norskehavet og Barentshavet til Harstad. Vi har nettopp utlyst internt prosjektlederstillingen for Svalve/Stær med arbeidssted Harstad. Vi har forhåpninger til nye funn i Norneområdet, Lofoten og Barentshavet. Når de materialiseres vil det også medføre økt aktivitet i Harstad."

Statoil er i dag Harstads største private bedrift med sine vel 180 fast ansatte ved sitt store administrasjonssenter i Medkila like sør for byens sentrum. Statoil har i mange år gradvis bygget opp kontoret i Harstad og har aldri tidligere hatt så mange ansatte her som nå. Selskapet har også lokalisert en mindre geologisk avdeling (Petek) knyttet til Snøhvit til Harstad.

Riggselskapet Stena Don AS (driver boreriggen Stena Don) har fem ansatte i Harstad og Total/Fina/Elf en.

Oljedirektoratet (OD) har økt sin fagstab i Harstad de siste årene og teller nå ni medarbeidere. Da OD i vinter lyste ut to stillinger som geolog/reservoaringeniør ved Harstad-kontoret meldte det seg over 60 kvalifiserte søkere nasjonalt/internasjonalt. Forteller at søkerne kommer bare arbeidsoppgavene er der.

I St.meld. nr. 38 står det for øvrig (side 45) følgende om OD og Harstad/Nord-Norge:

"Myndighetene anser det som viktig å sikre fortsatt tilstedeværelse av Oljedirektoratet i Harstad. Ved rekruttering av nye medarbeidere vil direktoratet måtte vurdere hvordan bemanningen ved Harstad-kontoret kan sikres. I dette arbeidet bør direktoratet også vurdere en omlegging av kontorets ansvarsområde, hvis dette kan gi en bedre utnyttelse av den totale faglige ekspertise som direktoratet besitter."

At Norsk Hydro i løpet av våren/sommeren 2003 valgte å redusere sin stab i Harstad fra 25 til 4 ansatte var en skuffelse og et tilbakeslag. Fra Harstads og Nord-Norges side ble det arbeidet aktivt for å unngå dette, men ledelsen i Hydro Olje og Energi mente en sentralisering av letemiljøet til Sandvika utenfor Oslo var strategisk riktig. At konsernet fortsatt har beholdt et mindre letekontor i nord er positivt og kan åpne muligheter i fremtiden. Hydro står fortsatt som eier av et stort og moderne administrasjonsbygg i Harstad.

I forbindelse med debatten rundt Hydro-reduksjonen stilte stortingsrepresentant Bendiks Harald Arnesen (A, Troms) et spørsmål til olje- og energiminister Einar Steensnæs i Stortingets spørretime onsdag 19.februar 2003. Det svar Steensnæs ga oppfatter vi i Harstad som meget positivt og forpliktende. Statsråden sa blant annet følgende:

"Det er viktig at Hydro og andre oljeselskaper har fagmiljøer i Nord-Norge. Med rette forventes det at Nord-Norge skal kunne merke økt aktivitet på land etter hvert som oljeaktiviteten flytter nordover. Harstad har i denne sammenheng et kompetansemiljø og har en sentral rolle å spille i dette opplegget, og Regjeringen ønsker å tilrettelegge for en slik utvikling med Harstad som et viktig kompetansemiljø."

Også i oljevernberedskaps-sammenheng har Harstad gode forutsetninger for å kunne spille en sentral rolle. Byen ligger geografisk midt i Nord-Norge, regionen har en betydelig verkstedindustri og det foreligger konkrete planer om å etablere et maritimt beredskapssenter nord i Harstad. Byen er også base for den mobile Kystjegerkommandoen som disponerer et betydelig antall hurtiggående fartøyer.

3.1. Kunnskapshull om Harstad i delutredning 9-b "Samfunnsmessige konsekvenser"

Harstad kommunestyre vil ikke unnlate å uttrykke sin klare misnøye med deler av utredning 9-b utført av Asplan Viak/Nordlandsforskning (Stavanger, Tromsø, Bodø), datert 15.mai 2003.

Her presterer man å nevne Harstad – oljesenteret i nord, med en (1) setning i en rapport på 75 sider. Når denne (side 21) i tillegg både er negativ og feil, blir man uvilkårlig kritisk.

"Satsingen i Harstad har heller ikke gått som forventet, der for eksempel Norsk Hydro nylig valgte å legge ned sin virksomhet."

Konsulentene avslører med dette at de ikke kan ha gjort noe forsøk på å tilegne seg kunnskap om hvilke fagressurser og kompetanse oljemiljøet i Harstad representerer (se pkt. 3).

Kommunestyret i Harstad synes dette er meget kritikkverdig av et ellers seriøst konsulentmiljø. Vi håper og tror dette er et arbeidsuhell og at det ikke ligger noe bevisst ønske om å redusere Harstads betydning og rolle bak denne beskrivelsen. Den etterlater et helt misvisende inntrykk og sender ut helt gale signaler. Selvsagt burde konsekvensene for Harstad-miljøet av ytterligere letestans, gjenopptagelse av letevirksomheten, mulige nye funn i nordlige Norskehav og Barentshavet, vært utredet.

4. Forholdet til Russland og russisk petroleumsvirksomhet i Barentshavet

Russland vil i årene fremover øke sin petroleumsaktivitet i sin del av Barentshavet. Det blir med andre ord slik virksomhet i dette enorme havområdet uavhengig av hva Norge velger å gjøre. Den russiske oljetanktrafikken langs vår kyst vil også øke.

Miljø-, sikkerhet- og beredskapsutfordringene for Norge er betydelige.

Kommunestyret i Harstad mener dette er faktorer som taler i favør av en balansert virksomhet også på norsk side. Det vil styrke oljevernberedskapen i hele området og langs vår egen kyst og det vil øke vår legitimitet når det gjelder å stille krav til sikkerhets- og miljøstandarder på russisk side.

Men den betydelige russiske aktivitet som planlegges åpner også for muligheter for norsk og nordnorsk næringsliv og for norske oljeselskaper. Dette er muligheter vi ikke må la gå fra oss.

5. Konklusjon

En strategi for en langsiktig petroleumsvirksomhet i nord kan bli et viktig tilskudd til en landsdel som må få flere lønnsomme næringsmessige ben å stå på. Nord-Norge trenger mer bredde og mangfold i fagmiljøer og kompetanse for på denne måten å skape flere spennende arbeidsplasser. Dette er igjen nødvendig skal vi bli attraktiv for de unge.

Ytterligere letestans vil svekke oljeselskapenes interesse for norsk og nordnorsk sokkel med de negative konsekvenser det kan få på kort og lang sikt.

De tradisjonelle næringene i landsdelen er og blir viktige, men vil ikke alene klare å løse disse store utfordringene. Erfaringene fra Snøhvit-utbyggingen utenfor Hammerfest og nye stillinger ved oljemiljøet i Harstad, bekrefter at de unge kommer bare arbeids- og karrieremulighetene er der.

Petroleumsindustrien er også en distriktsvennlig industri som kan bidra til å unngå sentralisering i Nord-Norge om noen få store byer.

I utredningen er det antydning – avhengig av hvor mange felt man ser for seg satt i produksjon – at man i en utbyggingssituasjon kan skape mellom 1000 og 4200 årsverk i Nord-Norge pr. år. Antallet vil bli betydelig lavere når feltene kommer i drift, men representerer uansett et meget viktig bidrag til sysselsetting, kompetanse og verdiskaping.

Harstad som veletablert oljesenter i nord hilser en slik utvikling velkommen og mener å ha et godt utgangspunkt for å få sin naturlige andel av den vekstimpuls som en økt og jevn petroleumsvirksomheten utenfor landsdelen representerer.

Med bakgrunn i høyfaglig spisskompetanse innen naturteknologi gir dette grunnlag for fremtidig utvikling av nyskapende kompetansemiljø innen energisektoren.

Høringsuttalelsen ble behandlet i kommunestyret torsdag 28.august 2003.

Under behandlingen foreslo SV at saken ble utsatt og at det ble utarbeidet en uttalelse med sterkere vekt på vern av naturressursene. Forslaget falt mot 5 stemmer.

I den endelige voteringen ble uttalelsen vedtatt mot 2 stemmer (RV).

Saksbehandler: Helge Eriksen, prosjektleder "Oljebyen Harstad"